

ВИКОРИСТАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ У ФІЗКУЛЬТУРНО-СПОРТИВНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Геннадій Кротів,

кандидат педагогічних наук, доцент,
Національний університет біоресурсів і природокористування
України, Київ, Україна,
<https://orcid.org/0000-0002-2158-1698>

Сергій Швець,

викладач,
Національний університет біоресурсів і природокористування
України, Київ, Україна

Анотація. У презентованому дослідженні піднімається питання актуальності розробки і впровадженні сучасних інноваційних технологій у процеси які пов'язані із фізкультурно спортивною діяльністю. Створення таких технологій суттєво полегшує процес навчання у спорті і фізичному вихованні нових технічних рухів, сприяє підвищенню професійної майстерності фахівців галузі фізичної культури і створює нові можливості для вдосконалення і інтенсифікації навчально-тренувального та виховного процесів тих хто займається спортивною і руховою діяльністю.

Ключові слова: спорт, фізична культура, інноваційні технології, рухова діяльність

Abstracts. The presented study raises the issue of the relevance of the development and implementation of modern innovative technologies in processes related to physical education and sports activities. The creation of such technologies significantly facilitates the process of learning new technical movements in sports and physical education, contributes to the improvement of the professional skills of physical education specialists, and creates new opportunities for improving and intensifying the educational, training, and educational processes of those involved in sports and physical activity.

Keywords: sports, physical education, innovative technologies, physical activity

Актуальність. Соціально-економічні та політичні зміни суспільства вимагають від України адаптивної трансформації у

всіх галузях життєдіяльності і у тому числі в освіті і спорті. Вихід нашої держави на європейській та світовий рівні передбачає пошук нових підходів та розробку інноваційних технологій на всіх напрямках і рівнях освіти не оминаючи і фізкультурно-спортивну діяльність.

Дослідження свідчать, що над можливостями розробки та використання різних інновацій у навчально-виховному процесі з фізичного виховання у загальноосвітніх школах та вищих закладах освіти працює ряд дослідників.

Фахівцями розроблена низка комп'ютерних мультимедійних програм та інтерактивних комплексів для вдосконалення методик викладання спортивно-педагогічних дисциплін.

Однак наукових досліджень, які б висвітлювали питання навчання руховим діям учнів різного віку із застосуванням вже розроблених та новостворених інтерактивних та комп'ютерних технологій на сьогоднішній день недостатньо.

Метою дослідження є аналіз та висвітлення існуючих мультимедійних технологій з метою використання їх у навчально-виховній та навчально-тренувальній роботі фахівців галузі, а також в освітньому процесі підготовки майбутніх спеціалістів і студентів профільних закладів вищої освіти.

У ході дослідження *було виявлено* певну кількість робіт у визначеному напрямленні які заслуговують на увагу фахівців і можуть бути використані у професійній діяльності.

О. Дмитрієвим, П. Петровим, Е. Ахмедзяновим (2001) розроблена навчальна мультимедіа-система «Змагання з карате-до», яка призначена для використання в процесі підготовки тренерів і суддів зі східних единоборств.

В. Богдановим, В. Пономаревим та А. Солововим (2001) підготовлено навчальний комплекс «Створи себе сам», що інтегрує навчальний матеріал наступних навчальних комплексів: «Основи фізичного виховання», «Контроль і самоконтроль фізичного розвитку», «Оздоровчий біг» і «Атлетична гімнастика» і складається з навчального посібника і CD-ROM з електронними підручниками.

С. Кіршев пропонує використовувати інформаційні технології під час навчання руховим діям школярів у процесі фізичного виховання. У його дослідженні увага зосереджена на

комп'ютерному моделюванні фізичних вправ для розвитку мислення учнів у процесі занять. Такий підхід, на нашу думку, створює об'єктивні передумови для підвищення ефективності навчально-виховного процесу учнів початкових класів.

I. Філенком розроблено мультимедійний навчальний посібник з баскетболу. Навчальний матеріал створеного інтерактивного комплексу входить до навчальної програми з фізичної культури за варіативним модулем «Баскетбол» та складається з систематизованих блоків, які можна використовувати при навчанні технічним елементам гри як на уроці, так і в тренувальному процесі, що дає можливість учню більш швидше і глибше зрозуміти та засвоїти навчальний матеріал, дозволяє наставнику створити чітку уяву про рухову дію, що вивчається, і забезпечити візуальне запам'ятовування пройденого матеріалу. Навчання з використанням комп'ютерного навчального посібника спрямоване на формування умінь володіння технічними елементами гри у баскетбол, а також активізацію оздоровчих процесів та розвиток фізичних якостей учнів.

Пропонована розробка складається з 15 занять. Кожне заняття представлено окремим файлом, що складається з 7-10 слайдів, в яких є теоретична частина, а також наочні малюнки, мультимедійні ролики моделювання виконання основних технічних елементів, відео фрагменти реальної гри (філенко).

Зокрема, А. Васильчук пропонує авторську спеціальну мультимедійну програму з технічної підготовки учнів початкових класів «Абетка юного футболіста» для використання на уроках фізичної культури (третій урок з футболу) та секційних заняттях із футболу в умовах загальноосвітньої школи. В електронному підручнику для молодших школярів наочно подано методику навчання основним елементам футболу. Зворотний зв'язок полягає в отриманні інформації від учнів про якість засвоєння навчального матеріалу шляхом тестування технічної підготовки за навчальною програмою.

Зважаючи на існуючу кількість діагностичних комп'ютерних програм для фізичного виховання учнів, все ж існує гостра потреба у впровадженні технології комп'ютерного навчання у процес фізичного виховання, зокрема, методичного забезпечення дисципліни, створення комп'ютерних підручників, навчальних

посібників для полегшення засвоєння учнівській молоді різного віку рухових дій відповідно до навчальної програми, розробленні спеціалізованих мультимедійних програм, що дозволять демонструвати техніку фізичної вправи по частинах і в цілому, основні помилки та шляхи їх усунення.

Комп'ютерні засоби навчання повинні бути сумісними з педагогічним процесом, але можуть активно впливати на зміни в методиці викладання та в цілому на всю технологію навчання. Застосування мультимедійних засобів навчання у фізичному вихованні школярів, особливо молодших класах, значно полегшує процес навчання: сприйняття матеріалу учнями, його розуміння та відтворення завдяки наочності, детальному відтворенню техніки та демонстрації помилок.

Не викликає сумніву, що впровадження мультимедійних технологій у фізичне виховання створить передумови для вдосконалення педагогічного процесу та пошуку резервів його оптимізації шляхом використання сучасних методів та форм навчання.

На думку А. Кудіна та ін. науковців даного напрямку мультимедійні технології сьогодні є найбільш популярним напрямком використання інформаційно-комунікаційних технологій у сфері освіти.

Мультимедійні методичні програми можуть використовуватися як засіб підвищення ефективності підготовки тих хто займається, оскільки завдяки використанню в них одночасної дії аудіо (звукової) та візуальної інформації, вони володіють більшим емоційним зарядом і здатні збільшити продуктивність діяльності вихованців.

Як стверджує І. Філенко, використання засобів відео та графічних редакторів дають змогу розроблення мультимедійних роликів, що моделюють рухові дії в уповільненому темпі, роздіблюють кожний елемент на складові, деталізують роботу всіх біологів тіла, а потім демонструють виконання фізичної вправи в цілому, наприклад, в ігровій ситуації. Розробка таких програм спрямована на формування у дітей образної уяви технічного елементу, його візуального сприйняття, спрямованого на подальше точне відтворення.

Серед переваг у впровадженні мультимедійних засобів навчання фізичним вправам дослідники виділяють можливість індивідуалізації педагогічного впливу, забезпечення особистісного підходу до навчально-виховного процесу та скорочення термінів початкового етапу навчання. Застосування мультимедіа-технологій у процесі навчання руховим діям на заняттях спортом, або на уроках фізичної культури в школі необхідно для запобігання багатьох помилок, що можуть виникнути при неправильному показі елемента або його невірному сприйнятті, відтворення.

Простота застосування, можливості багатократного тиражування, значно більший обсяг інформації порівняно зі стандартними підручниками та посібниками на паперовому носії, відносно невелика вартість розробки, а також зручність використання в умовах заняття, можливість довільної деталізації фізичної вправи та її візуального сприйняття створюють передумови для популяризації засобів навчання такого типу фізичному вихованні та спорті.

Таким чином, застосування комп'ютерних технологій у процесі навчання руховим діям сприяє прискореному засвоєнню техніки виконання вправ, а розробка спеціальних методик навчання фізичним вправам з використанням мультимедійних засобів створить передумови підвищення ефективності технічної підготовленості у різних видах спортивної діяльності.

Джерела:

1. Кудін А. П., Тимошенко О. В., Володько І. В., Козубенко К. О., Мішаровський Р. М., Питомець О. П. Формування комунікаційно-інформаційної компетентності майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту. *Науковий журнал*. 2010. № 7. С. 44-49.

2. Мішаровський Р. М., Дьоміна Ж. Г., Кротов Г. В., Михайличенко О. О. Модель управління процесом навчання рухових дій у футболі молодших школярів. *Науковий часопис НПУ ім. М.П. Драгоманова. Серія №15*. 2011. Випуск № 11. С. 48-52.

3. Сергієнко К. Н., Сторожик А. І. Використання мультимедійних технологій у процесі фізичного виховання молодших школярів. *Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту*. 2009. № 11. С. 101-104.

Здоров'я та освіта XXI століття / Health and Education XXI

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНА БІБЛІОТЕКА
ІМЕНІ В.О. СУХОМЛИНСЬКОГО
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА
ПОЛІТЕХНІКА»
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ А.С. МАКАРЕНКА
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЧЕРНІГІВСЬКИЙ
КОЛЕГІУМ» ІМЕНІ Т.Г. ШЕВЧЕНКА
ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПЕТРА МОГИЛИ
МІЖНАРОДНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ БЕЗПЕКИ, ЕКОЛОГІЇ
ТА ЗДОРОВ'Я

**НАУКОВО-ІНФОРМАЦІЙНИЙ СУПРОВІД
ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ
В КРИЗОВИХ УМОВАХ /
SCIENTIFIC AND INFORMATIONAL SUPPORT
OF PROFESSIONAL TRAINING OF SPECIALISTS
IN CRISIS CONDITIONS**

*Матеріали
II науково-практичного семінару*

*20 березня 2025 року
м. Київ*

УДК 378:37.091.12

*Рекомендовано до друку Вченою радою
гуманітарно-педагогічного факультету
Національного університету біоресурсів і природокористування України
(протокол № 9 від 17 травня 2025 року)*

Науково-інформаційний супровід професійної підготовки фахівців в кризових умовах: матеріали II науково-практичного семінару (20 березня 2025 року, м. Київ); відп. ред. і укл. Н. О. Терентьєва. Київ: Редакційно-видавничий відділ НУБіП України, 2025. 252 с.

Відповідальний редактор і укладач:

Терентьєва Н. О., доктор педагогічних наук, професор [Національний університет біоресурсів і природокористування України]

Рецензенти:

Бахмат Н. В., доктор педагогічних наук, професор [Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка]

Білик В. Г., доктор педагогічних наук, професор [Український державний університет імені Михайла Драгоманова]

ISBN 978-617-8598-13-6

Збірник репрезентує авторські матеріали, представлені в рамках проведення II науково-практичного семінару з міжнародною участю «Науково-інформаційний супровід професійної підготовки фахівців в кризових умовах», які органічно розкривають різні аспекти окресленої проблематики.

Матеріали стануть у нагоді науковим, науково-педагогічним, педагогічним, медичним працівникам, фахівцям в галузі фізичної культури і спорту, здобувачам усіх рівнів вищої освіти, учителям-практикам і керівникам закладів освіти.

© Автори публікацій, 2025

© НУБіП України, 2025